

TUBERCULOSE IN BELGIË

Dankzij de verplichte melding van alle gevallen van actieve tuberculose kunnen de **VRGT** (Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding) en de **FARES** (Fonds des Affections Respiratoires) elk jaar het Tuberculose Register België publiceren. Dit register geeft de epidemiologische situatie van tuberculose in België weer. Het is beschikbaar in het Nederlands op www.vrgt.be en in het Frans op www.fares.be. Deze samenvatting geeft de cijfers en sleutelboodschappen weer van het **tuberculoseregister 2022**.

EVOLUTIE VAN TUBERCULOSE IN BELGIË

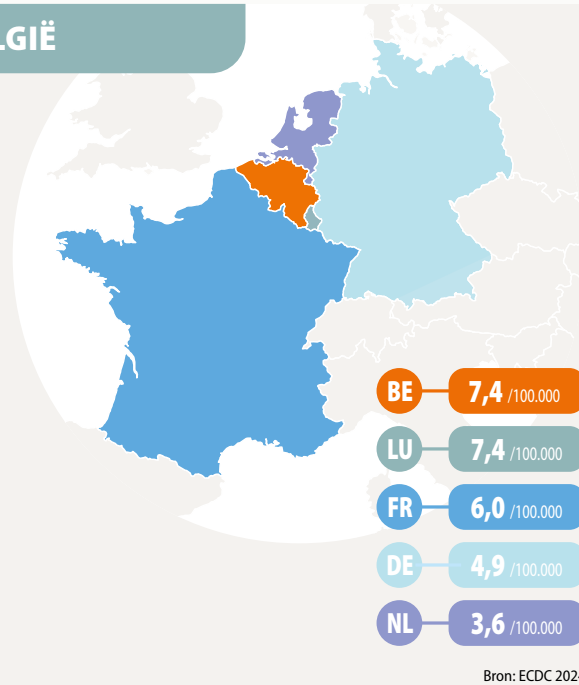
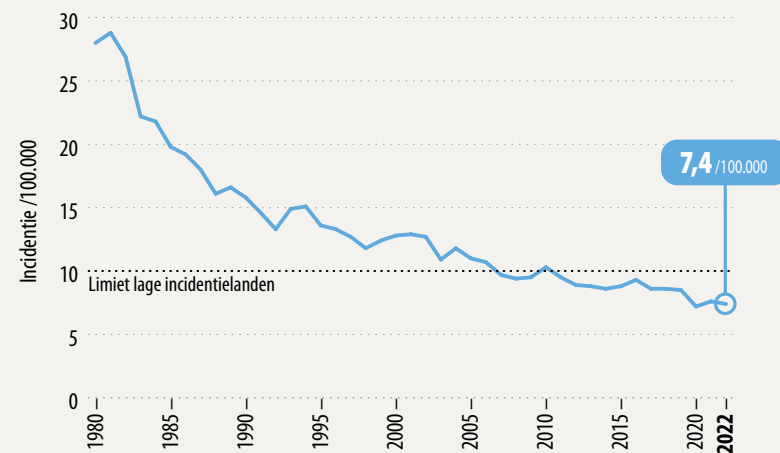
In 2022 werden **852 nieuwe tuberculosegevallen** gemeld. De incidentie, het aantal nieuwe zieken per 100.000 inwoners, was daarmee 7,4. De incidentie was 7,6 in 2021, 7,2 in 2020 en 8,5 in 2019 voor de COVID-19-pandemie.

België maakt deel uit van de «landen met lage incidentie», met minder dan 10 gevallen per 100.000 inwoners per jaar. De incidentie is wel nog steeds hoger dan in de buurlanden.

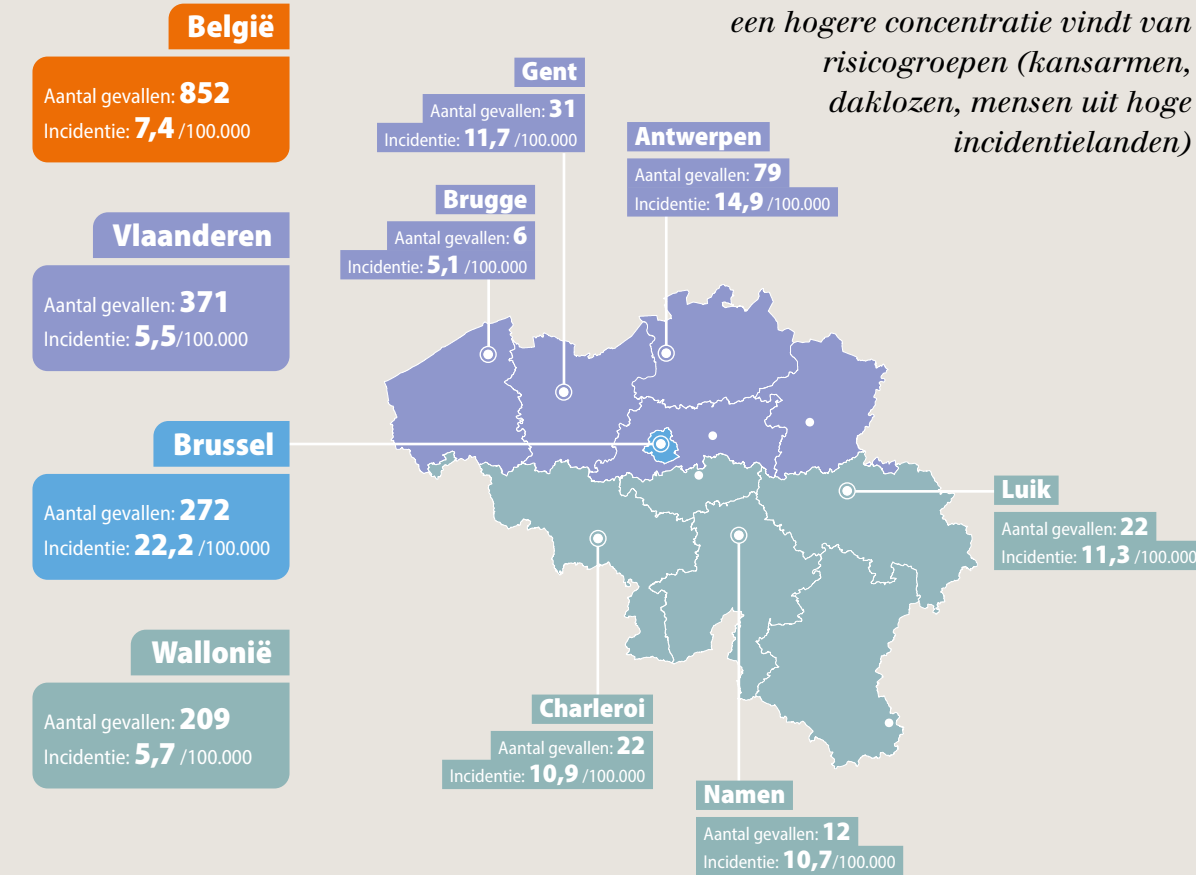
Ondanks schommelende waarden vertoont **België** nog steeds een **dalende incidentie**. Sinds de jaren 90 daalt de incidentie trager dan destijds verwacht. Tijdens de covid-19-pandemie daalde in heel België de incidentie. In 2022, was er in Vlaanderen een lichte stijging terwijl in Brussel en Wallonië de daling zich voortzet.

Impact van COVID-19

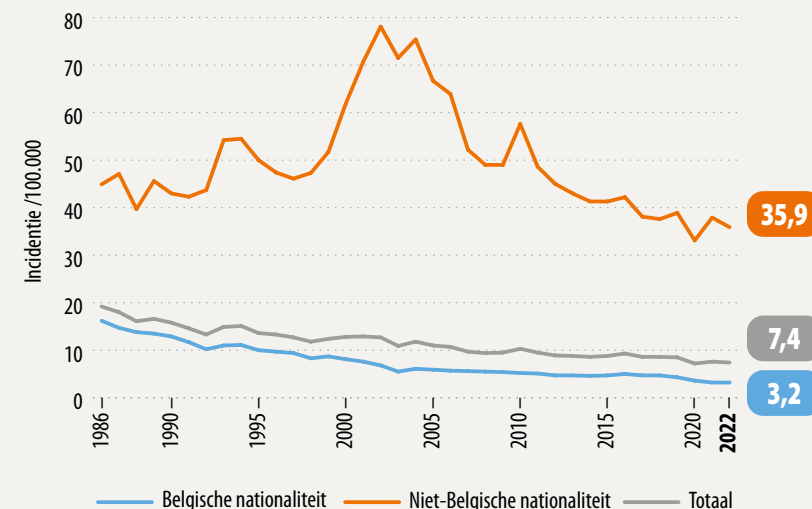
De incidenties blijven over het algemeen lager dan die van de periode voor de pandemie. In 2019 was de incidentie nog 8,5 per 100.000. Het is moeilijk te zeggen of de lagere incidentie van de afgelopen drie jaar overeenkomt met de werkelijkheid of dat er sprake is van onderrapportage.

GEOGRAFISCHE VERSPREIDING

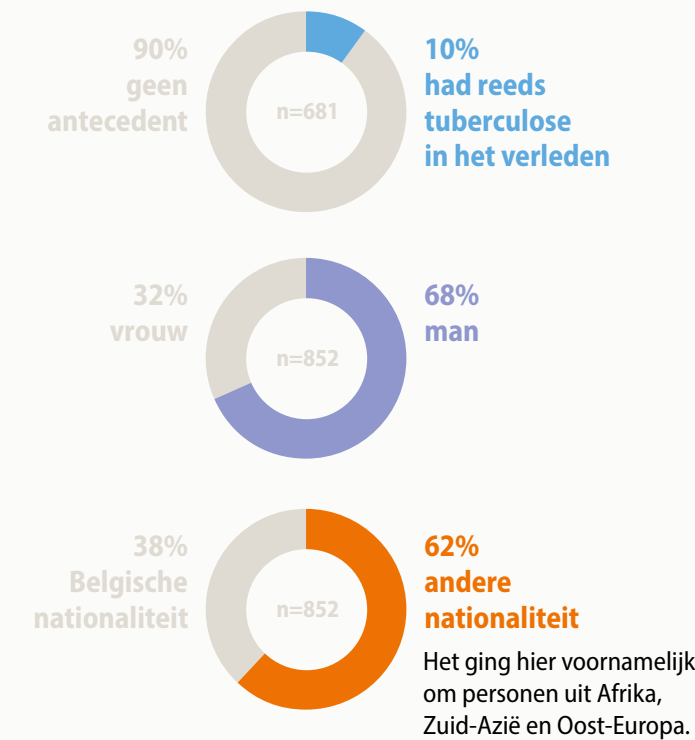
Tuberculose komt vaker voor in de grote steden omdat men daar een hogere concentratie vindt van risicogroepen (kansarmen, daklozen, mensen uit hoge incidentielanden)

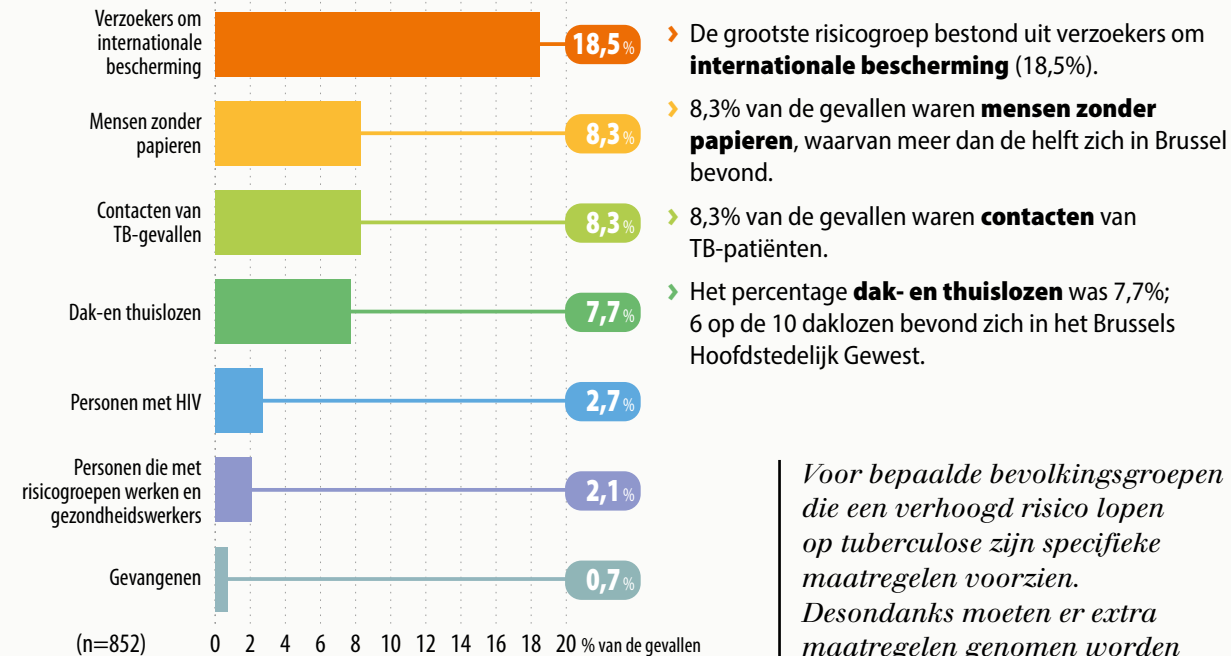
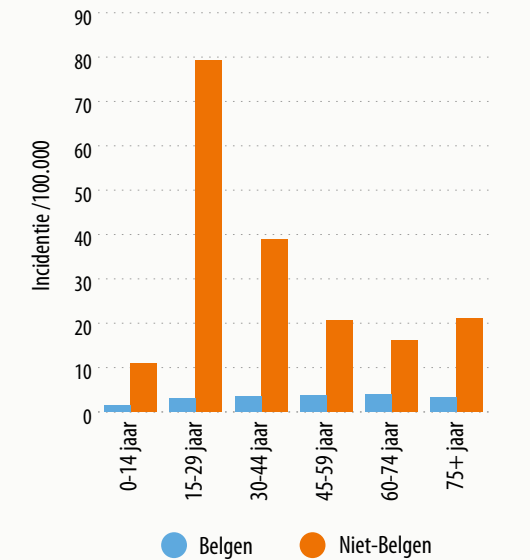
De ziekte neemt langzaam af in de Belgische bevolking, maar fluctueert bij niet-Belgen.

Bij Belgen was de incidentie **3,2** per 100.000 inwoners in 2022. Bij personen met een niet-Belgische nationaliteit, voornamelijk uit landen waar tuberculose nog endemisch is, lag dit cijfer bijna **11 keer hoger**.

PROFIEL VAN DE TUBERCULOSEPATIËNT

- In de Belgische bevolking is de incidentie relatief homogeen binnen de verschillende leeftijdsgroepen.
- Bij de niet-Belgen bevindt de piek zich bij de **jongvolwassenen**. Daarna neemt de incidentie af met een kleine toename bij de 75 plussers.

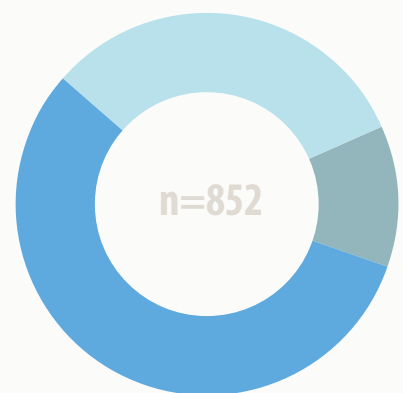
- De grootste risicogroep bestond uit verzoekers om **internationale bescherming** (18,5%).
- 8,3% van de gevallen waren **mensen zonder papieren**, waarvan meer dan de helft zich in Brussel bevond.
- 8,3% van de gevallen waren **contacten** van TB-patiënten.
- Het percentage **dak- en thuislozen** was 7,7%; 6 op de 10 daklozen bevond zich in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Voor bepaalde bevolkingsgroepen die een verhoogd risico lopen op tuberculose zijn specifieke maatregelen voorzien. Desondanks moeten er extra maatregelen genomen worden om de «hard-to-reach» groepen te bereiken.

KARAKTERISTIEKEN VAN TUBERCULOSE

Tuberculose komt hoofdzakelijk voor in de longen, maar de ziekte kan ook elk ander orgaan aantasten.

pulmonale
56%

extrapulmonale
32%

**pulmonale +
extrapulmonale**
12%

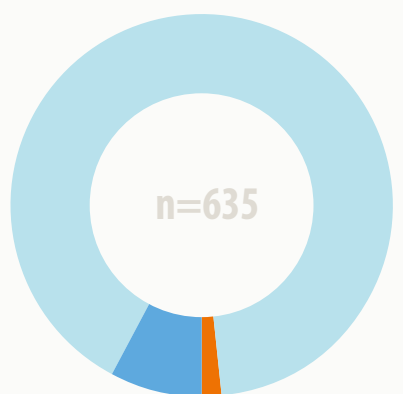
*Extrapulmonale
tuberculose
is meestal niet
besmettelijk*

Bij ongeveer 70% van de gevallen worden de longen aangetast. Een deel daarvan ontwikkelt eveneens **extrapulmonale** tuberculose.

77% van de **pulmonale** gevallen werd bevestigd met bacteriologie (cultuur positief).

Bij iets minder dan de helft van de gevallen (46%) waren er bacteriën zichtbaar in het sputum (onder de microscoop), wat duidt op een **grotere besmettelijkheid**.

Bij een positieve cultuur kan aan de hand van het antibiogram de **gevoeligheid van de kiem aan de antibiotica** bepaald worden.

**geen
resistentie**
90,6%

monoresistentie
7,8%

multiresistentie
1,6%

Bij 7,8% van de personen met tuberculose kwam resistentie aan één enkel antibioticum voor, voornamelijk voor isoniazide (Nicotibine®).

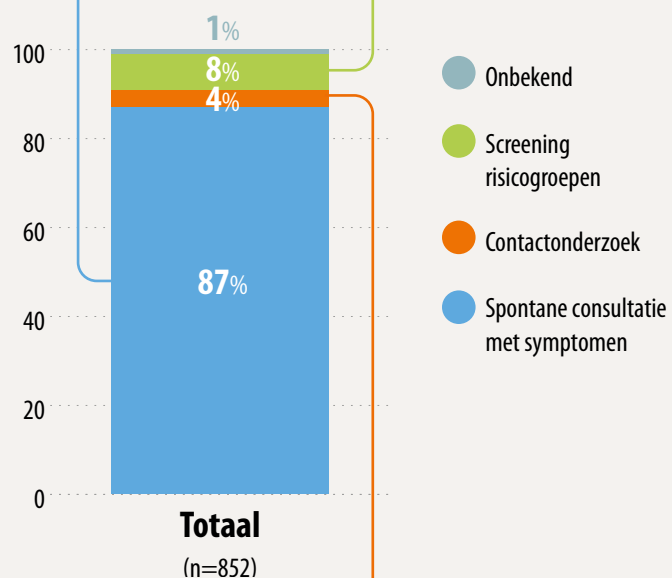
Wanneer de tuberculosebacterie **niet meer gevoelig is voor de 2 belangrijkste antibiotica** in de klassieke standaardbehandeling spreken we van multiresistentie. Deze vorm is ernstig maar relatief zeldzaam in België.

10 multiresistente gevallen (MDR) van tuberculose werden gemeld in 2022, wat overeenkomt met 1,6% van de gevallen van wie het antibiogram gekend is.

AANLEIDING VAN OPSPORING

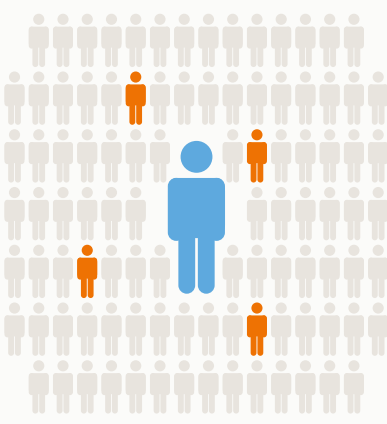
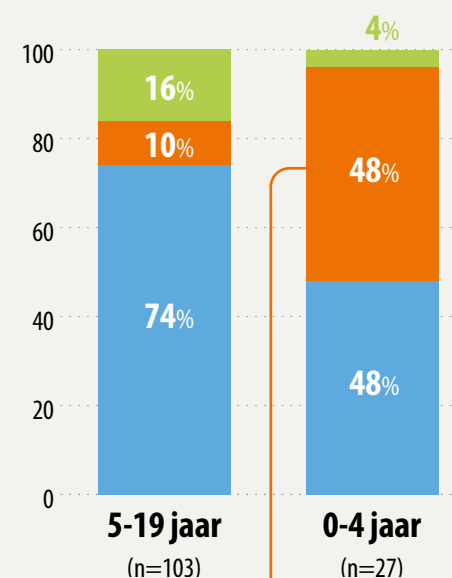
De overgrote meerderheid van de gevallen werd ontdekt op basis van **klachten en symptomen**.

Actieve screening van **risicogroepen**, zoals verzoekers om internationale bescherming of gedetineerden, leidde tot de opsporing van 8% van alle gevallen.

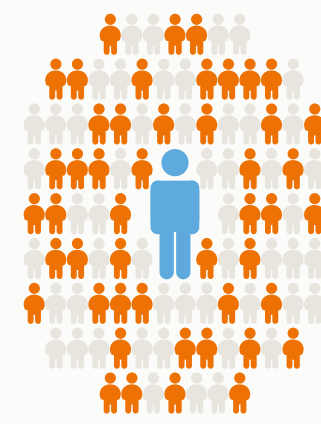
De belangrijkste symptomen van tuberculose in de longen zijn:

- langdurige hoest
- productieve hoest, soms met bloed
- lichte koorts
- nachtzweeten
- gewichtsverlies
- vermoeidheid

Contactonderzoek rond een besmettelijk geval droeg bij tot de ontdekking van 4% van alle gevallen.

Alle leeftijdscategorieën inbegrepen

Dit onderzoek was uiterst rendabel bij kinderen: bij de 0- tot 4-jarigen werd op deze manier **48%** (=13 op 27) van de gevallen ontdekt.

Bij 0- tot 4-jarigen

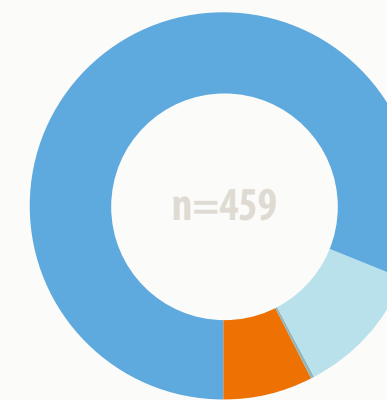
BEHANDELINGSRESULTATEN

Tuberculose wordt behandeld door toediening van verschillende antibiotica gedurende minstens 6 maanden. Het is een zeer lange behandeling maar ze is over het algemeen erg doeltreffend.

459 gevallen van longtuberculose werden bevestigd door positieve kweek in 2021.

genezen
81%

81% van de gevallen werd **met succes behandeld**. Er worden aanzienlijke inspanningen gedaan om het streefdoel (nl. 85%) van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) te behalen.

transfers 0,2%

1 dossier werd overgedragen aan een behandelaar in een ander land.

**behandeling
afgebroken 10,9%**

Deze patiënten waren uit het oog verloren of hadden mogelijk het land verlaten.

overleden 7,4%

De **mortaliteit** lag hoger bij oudere personen en was vaak het gevolg van een andere pathologie dan tuberculose.

therapiefalen 0,4%

2 patiënten bleven bacteriologisch positief na 5 maanden behandeling.

TOEKOMST

2050

De doelstelling van de Wereldgezondheidsorganisatie is om tegen 2050 tuberculose te elimineren.

Tuberculose vormt nog steeds een probleem voor de algemene volksgezondheid in België.

Adequate middelen zijn nodig om de ziekte verder onder controle te krijgen met het oog op totale eliminatie.

CONTACT

VRGT

Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding
Mgr. Van Waeyenberghlaan 32,
3000 Leuven
Tel. 02 510 60 90
Fax. 02 511 46 14
info@vrgt.be
www.vrgt.be

FARES
Fonds des affections respiratoires asbl

Fonds des Affections Respiratoires
Rue Haute 290-807A, 1000 Bruxelles
Tél. 02 512 29 36
Fax. 02 511 14 17
prevention.tuberculose@fares.be
www.fares.be